

SAKSNOTAT

Møtesaksnr: O-sak 5

Møtedato: 22.11.19

Notatdato: 15.11.19

Arkivsaksnr: 2019/

Saksbehandler: Trude
Jensen

Til: Fakultetsstyret
Fra: Dekanen

Langtidsprognose 2020-2024

1. Innledning

HF står overfor en meget krevende økonomisk situasjon fremover. Hvordan vi strategisk skal arbeide med fakultetets økonomi vil bli en vesentlig del av styreseminaret i februar, men fakultetsledelsen ønsker allerede nå å orientere om resultatbudsjettet for 2020, langtidsprognose (LTP) for 2020-24 og ulike tiltak vi vil invitere styret til å diskutere på seminaret.

De foreliggende prognosene viser at HF vil ha et merforbruk på ca. 69 millioner i 2024 dersom vi ikke setter inn tiltak fra nå av. Universitetsledelsen forutsetter at fakultetet er i økonomisk balanse innen 2023. Det er nødvendig både med en mer aktiv økonomistyring fra fakultetets side og en rekke tiltak for å snu den økonomiske utviklingen.

2. Økonomisk situasjon

Den overordnede økonomiske situasjonen til fakultet er meget krevende i langtidsperioden.

- Signalene fremover er at rammene fortsatt vil reduseres med årlige avbyråkratisering- og effektiviseringskutt på 0,5 % fra regjeringen.
- Det er sannsynlig at alle enheter kan få ytterligere rammekutt fra UiO som følge av omdisponering av midler til forpliktelser og nye prioriteringer på bygg og vedlikehold.
- Utgiftene til internhusleien øker da enhetene ikke kompenseres for årlig prisjustering
- HFs opparbeidede mindreforbruk reduseres og fakultet mister dermed sin økonomiske buffer.

På den positive siden genererer den nåværende eksternfinansierte virksomheten også vesentlige inntekter etter 2024. Det arbeides nå med analyser av størrelsen på denne inntjeningen og hva det vil si for det økonomiske handlingsrommet fremover. Fakultetet kan også vise til en god økning i studiepoengsproduksjonen i 2016 og 2018, men forventer ytterligere forbedring fremover.

Et annet positivt moment er at det isolerte merforbruket nå er mindre enn det var. Selv om prognosen for langtidspanoden viser et høyt merforbruk, viser faktisk regnskap per oktober 2019 en forbedring i økonomien ift. tidligere prognoser. Vi ser at igangsatte tiltak virker i henhold til intensjon. Skal fakultetet komme i balanse innen 2023 er det imidlertid nødvendig med ytterligere tiltak. Sist i dette notatet skisserer vi en del slike tiltak, og vi ønsker å diskutere mulige tiltak nærmere med styret i seminaret i februar.

Et allerede gjennomført tiltak, der fakultetsledelsen ikke ønsker å foreslå ytterligere innstramminger, er reduksjon av midlene til de faglig prioriterte områdene. Fakultetsstyret vedtok som kjent i juni en reduksjon av midlene som var satt av til de fem faglige prioriterte områdene. Gitt den krevende økonomiske situasjonen vurderte fakultetsledelsen det nødvendig også å kutte her, men for å sikre forutsigbarhet og gjennomføringsmulighet ønsker dekanen ikke å foreslå ytterligere kutt i de faglige prioriterte områdene. En av målsetningene med de faglige prioriteringene er at de skal bidra til omstilling av fakultetets virksomhet og det er derfor nødvendig at de har et visst handlingsrom.

IFIKK

IFIKK nevnes spesielt fordi instituttet fremdeles har en særdeles utfordrende økonomisk situasjon med store akkumulerte merforbruk i langtidspanoden. Instituttet har tatt grep ved kutt i driftsbudsjettet, stillingsstopp og stans i bruk av vikarer. Fakultet har også gjort grep som virker inn på IFIKKs økonomi:

- UiO hadde tidligere en ordning der institutter som hadde vært vertskap for en SFF fikk en årlig tildeling på 2 millioner kroner. Denne ordningen bortfalt, men IFIKKs stillingsplan hadde lagt til grunn at dette skulle være en varig inntekt. I oktober 2018 vedtok fakultetsstyret en brofinansiering som følge av utfasing av SFF-støtten på 1 million kroner i 2019 og 1,5 millioner kroner i 2020.
- I juni vedtok fakultetsstyret en reduksjon i IFIKKs faglige prioriterte satsing (The Centre for Philosophy and the Sciences) på 10 millioner kroner, men at IFIKK får beholde midlene som opprinnelig var vedtatt fordelt til satsingen.
- IFIKK får fra 2020 lønnsmidler for fire stipendiatstillinger i tre år og tre måneder. Det gis ikke anledning til å tilsette i disse stillingene, men midlene skal gå til å dekke merforbruket.
- Examen philosophicum tildeles et fast øremerket kandidatelement på 1,1 million kroner.

Tiltakene knyttet til IFIKK har bremsset akkumuleringen av merforbruk, men det gjenstår stadig mye før instituttet kommer i økonomisk balanse i langtidspanoden. Prognosen viser nå et merforbruk på ca. 55 millioner i 2024.

IFIKKs situasjon gjør det også svært utfordrende for fakultetet å nå den budsjettbalansen universitetsledelsen forventer innen 2023. Dette må diskuteres nærmere med fakultetsstyret i februar.

3. Resultatbudsjett 2020

Fakultetsstyret vedtar årlig fordelingen og instituttstyrene vedtar deretter sine budsjetter. Her kan kostnadene noen ganger være større enn inntektene. Tabellen under viser at det samlede resultatet

for fakultetet blir et merforbruk. Et tiltak som i større grad kan styre det samlede resultatet for fakultetet er at det innføres vedtak om resultatbudsjett på fakultetsnivå. Vi kommer tilbake til dette nedenfor, men vil i dette avsnittet orientere om konsekvensene av fakultetets resultatbudsjett i 2020, dvs summen av de enkelte budsjettene (alle inntekter minus alle kostnader) på institutt- og fakultetsnivå.

Tallene er i tusen kroner

Det Humanistiske Fakultet	Resultat 2018	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Prognose 2019	Budsjett 2020
Inntekter	634 572	641 572	645 776	653 969	651 161
Sum inntekter	634 572	641 572	645 776	653 969	651 161
Personalkostnader	565 331	566 254	581 146	566 565	564 566
Driftskostnader	127 080	135 373	134 112	135 615	136 520
Investeringer	6 653	8 765	6 465	7 644	6 950
Sum kostnader	699 064	710 392	721 723	709 824	708 036
Resultat før EFV bidrag	- 64 492	- 68 820	- 75 947	- 55 855	- 56 875
Nettobidrag fra EFV	33 427	30 785	49 570	45 284	52 638
Sum EFV bidrag	33 427	30 785	49 570	45 284	52 638
Totalt resultat	- 31 065	- 38 035	- 26 377	- 10 571	- 4 237
Overført fra i fjor	71 675	71 675	40 610	40 610	30 039
Akkumulert resultat	40 610			30 039	25 802

Fakultetets inntekter består av rammen tildelt fra UiO, nettobidrag fra ekstern finansiert virksomhet, andre salgs- og leieinntekter og et eventuelt mindreforbruk overført fra tidligere år. Kostnadene består av personalkostnader, driftskostnader og investeringer, der personalkostnader utgjør den største delen av de totale kostnadene. Dersom man tar de totale inntektene og trekker fra totale kostnader får man resultatet til fakultetet. Dersom totale inntektene overstiger totale kostnader har fakultetet et merforbruk.

For 2018 var resultatet for fakultet et merforbruk på 31,1 millioner kroner. Budsjettet for 2018 var budsjettert med et merforbruk på 38 millioner kroner, slik at faktisk resultat ble litt bedre enn budsjettert. Fakultet hadde et overført mindreforbruk på 71,7 millioner kroner fra tidligere år og akkumulert resultat for 2018 ble derfor 40,6 millioner kroner. Prognosen for 2019 ser ut til å gi et merforbruk på 7 millioner kroner. Dermed vil det akkumulerte mindreforbruket være på 30 millioner kroner ved inngangen til 2020. Budsjettet for 2020 er lagt opp til et merforbruk på 4,2 millioner kroner og ved utgangen av 2020 vil fakultetet overføre et mindreforbruk på 25,8 millioner kroner til 2021. Det er en reduksjon i mindreforbruket på 45,9 millioner kroner på tre år.

Resultatbudsjettet for de fleste instituttene viser et merforbruk i 2020. Langtidsprognosen viser at merforbruket øker i 2021. Det er stadig usikkerhetsmomenter knyttet til i hvilken grad de enkelte instituttene har mulighet til å redusere utgiftene i 2020 og 2021. Fakultetsledelsen vil diskutere dette med instituttledelsene i styringsdialogene etter fakultetsstyremøtet.

Gitt at HFs akkumulerte mindreforbruk er i ferd med å brukes opp, må fakultetet ta en mer aktiv rolle i økonomistyringen. Resultatbudsjettet legges her frem som en orienteringssak. Fra 2020 ønsker vi å legge resultatbudsjettet frem som vedtakssak for fakultetsstyret. Dersom styret ikke godkjenner resultatbudsjettet til et institutt, må instituttet endre i planlagt aktivitet og revidere budsjettet.

4. Langtidsprognosen 2020-2024

HF		År					Grand Total
		2020	2021	2022	2023	2024	
Inntekter	Eksterne inntekter og bidrag	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	10 000 000
	Inntekt fra bevilgninger	-649 601 319	-638 978 157	-648 166 112	-654 959 831	-651 715 220	-3 243 420 639
	Salgs- og leieinntekter	-3 559 408	-2 827 408	-2 577 408	-2 577 408	-2 577 408	-14 119 040
Inntekter Total		-651 160 727	-639 805 565	-648 743 520	-655 537 239	-652 292 628	-3 247 539 679
Personalkostnader	Andre personalkostnader	5 492 528	5 735 595	5 771 893	5 610 488	3 920 198	26 530 701
	Fast lønn	387 576 441	394 813 764	394 245 465	393 895 245	388 209 399	1 958 740 314
	Feriepenger, AGA og pensjon	176 247 187	179 277 670	178 851 308	177 751 617	175 209 690	887 337 471
	Offentlige refusjoner	-16 105 319	-11 690 000	-9 790 000	-9 740 000	-9 290 000	-56 615 319
	Timelønn og honorarer	11 355 055	10 735 438	10 260 443	10 114 128	10 087 874	52 552 938
Personalkostnader Total		564 565 891	578 872 466	579 339 109	577 631 477	568 137 161	2 868 546 105
Driftskostnader	Andre driftskostnader	13 551 853	18 472 078	18 716 828	18 376 829	18 131 828	87 249 416
	Internhusleie	77 421 764	79 512 152	81 658 980	83 863 772	86 128 094	408 584 762
	Kjøp av tjenester	13 877 987	8 942 001	8 878 001	8 593 001	8 487 001	48 777 991
	Kurs, konferanser og reiser	31 668 426	29 735 174	28 443 026	26 793 506	21 638 135	138 278 267
Driftskostnader Total		136 520 031	136 661 405	137 696 835	137 627 108	134 385 058	682 890 436
Investeringer	Investeringer	6 950 319	3 215 000	4 995 000	3 215 000	2 995 000	21 370 319
Investeringer Total		6 950 319	3 215 000	4 995 000	3 215 000	2 995 000	21 370 319
Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter	Egenandel	64 927 195	54 787 076	45 473 840	34 441 477	25 651 973	225 281 561
	Frikjøp	-50 160 918	-42 863 390	-39 937 344	-34 530 925	-25 011 508	-192 504 086
	Leiested	-1 253 750	-1 353 750	-1 353 750	-1 103 750	-863 000	-5 928 000
	Overhead	-66 132 470	-58 789 612	-52 476 434	-42 571 673	-32 965 005	-252 935 193
Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter Total		-52 619 943	-48 219 676	-48 293 688	-43 764 872	-33 187 540	-226 085 718
Prosjektavslutning	Prosjektavslutning Bidrag						0
	Prosjektavslutning Oppdrag	-18 714					-18 714
Prosjektavslutning Total		-18 714	0	0	0	0	-18 714
Overført fra i fjor Total		-30 040 000					-30 040 000
Grand Total		-25 803 143	30 723 630	24 993 736	19 171 475	20 037 051	69 122 749

Langtidsprognosen for årene 2020 til 2024 viser et akkumulert merforbruk i perioden på 69,1 millioner kroner. Isolert sett er estimert mindreforbruk på fakultetet ca. 30 millioner kroner ved utgangen av 2019. Dette skyldes i hovedsak at fakultet har ubrukte midler fra tidligere år på 40,6 millioner kroner. Fra og med år 2021 ser man at merforbruket vil være så stort at fakultetet ikke lengre vil ha midler til gode fra tidligere år. Merforbruket variere fra 30,7 millioner kroner i 2021 til 19,2 millioner kroner i 2023.

Selv om rammen til fakultetet viser en økning fra år til år, øker kostnadene mer enn det inntektene gjør. (Se tabell under). En av årsakene til merforbruket i år 2020 er at rammen ikke øker tilsvarende pris- og lønnsjusteringen. Foreløpige estimerte rammer for 2021 til 2024 er lagt inn med en forsiktig økning for å ta høyde for usikkerheten i forhold til økning i rammene. Lønnskostnadene i langtidsperioden går ned blant annet grunnet avganger som ikke erstattes, men driftskostnadene øker som følge av at internhusleien justeres hvert år med prisjustering og dette får ikke fakultetet kompensert og må dekke denne økningen selv. Det utgjør over 8,7 millioner kroner i langtidsperioden. I tillegg går nettobidraget ned som følge av utfasing av Multiling i år 2023. Det er

viktig for fakultetet å få kostnadene tilpasset inntektene i langtidsperioden for at den økonomiske situasjonen skal være bærekraftig.

	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	År 2024
Inntekter	703 780 670	688 025 241	697 037 207	699 302 111	685 480 168
Kostnader	708 036 241	718 748 871	722 030 944	718 473 585	705 517 219
Avvik	-4 255 571	-30 723 630	-24 993 736	-19 171 475	-20 037 051

5. Styreseminaret: Forberedelser og mulige diskusjonspunkter

Etter fakultetsstyremøtet gjennomføres det styringsdialoger med instituttledelsen. I styringsdialogene vil fakultetsledelsen diskutere tiltak for å redusere merforbruket og hvorvidt instituttene stillingsplaner er økonomisk realiserbare. Instituttene stillingsplaner angir en prioritering av framtidige tilsetninger, men realiseringen av stillingsplanene må knyttes opp til den enkelte enhets økonomiske situasjon. Derfor må alle institutter nå gi en økonomisk redegjørelse i forbindelse med faste vitenskapelige tilsetninger om at de klarer å bære en slik kostnad i et langtidsperspektiv.

På styreseminaret vil fakultetsledelsen rapportere om hvorvidt instituttene kan bremse merforbruket i 2020, slik at HF's resultatbudsjett endres.

Tiltak for å sikre en aktiv økonomistyring, redusere forbruk og øke inntjening vil være et hovedtema for seminaret med fakultetsstyret våren 2020. Tiltakene er forankret både i årsplan og utviklingsavtale. Under følger ulike tiltak vi ønsker å diskutere:

En aktiv økonomistyring

Fakultetsledelsen har allerede iverksatt noen tiltak og ønsker å iverksette flere for å sikre en aktiv økonomistyring. Her inngår regelmessige økonomidialoger med instituttene, tidligere oppstart av budsjettprosessen og at resultatbudsjettet fra 2020 legges frem som vedtakssak i fakultetsstyret.

Driftsutgifter

Det er alt gjort innstramminger i forhold til bevertning og representasjon, bruk av taxi, reiser (spesielt fly) og IT (én enhet, PC framfor Mac, innføring av TOPdesk). Det er stadig mulig å kutte kostnader knyttet til drift, ikke minst ved at infrastruktur i større grad brukes på tvers av fakultets- og instituttgrenser.

Siden husleiekostnadene øker, må fakultetet også vurdere muligheten for en mer effektiv arealutnyttelse.

Lønnskostnader

På kort sikt er forskyvning av tilsetninger et effektivt tiltak, men det er ikke en varig løsning. Vi ønsker å unngå en gjentakelse av «HF klemma», der budsjettet ble balansert ved en reduksjon av

faste vitenskapelige stillinger, fagmiljøene ble mindre og dermed også mindre skikket til å bære større satsinger og genere ny inntekt.

Eksternfinansiering

Fakultetet har vesentlige eksternfinansierte inntekter og ikke minst EU-inntektene har hatt en sterk økning de siste årene. Dette er et område som krever en vedvarende innsats dersom HF skal opprettholde eller øke inntektene.

Utdanningsøkonomi

HF har god erfaring med systematisk oppfølging av eksternfinansiering, men mangler en bedre oppfølging av ressursbruk og inntekter knyttet til utdanningsvirksomheten. Målet må være at vi også får en løpende oversikt over kostnader og inntekter knyttet til studietilbudet og gode analyser. Bedre forståelse av fakultetets samlede utdanningsøkonomi vil være et viktig tilskudd til et bedre kunnskapsgrunnlag om vår utdanningsvirksomhet og arbeidet med kvalitet og gjennomføring.